

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Preventīvi pasākumi bērnu aizsardzībai pret seksuālu vardarbību" (atzinuma papildinājums)

(2012/C 24/33)

Ziņotāja: **SHARMA** kdze

Saskaņā ar Reglamenta piemērošanas noteikumu 29. panta a) punktu Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2011. gada 20. janvārī nolēma izstrādāt atzinuma papildinājumu par tematu

"Preventīvi pasākumi bērnu aizsardzībai pret seksuālu vardarbību" (atzinuma papildinājums).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2011. gada 31. augustā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 475. plenārajā sesijā, kas notika 2011. gada 26. un 27. oktobrī (26. oktobra sēdē), ar 79 balsīm par un 2 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 **EESK stingri nosoda jebkāda veida seksuālu vardarbību pret bērniem** un atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos pastiprināt Eiropas stingro lēmumu cīnīties ar seksuālu vardarbību pret bērniem, izstrādājot jaunu direktīvu par seksuālās vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālās izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu.

1.2 Iepriekšējā atzinumā ⁽¹⁾ EESK izteica ierosinājumus attiecībā uz ierosināto direktīvu. Lai gan prevencija ir viens no direktīvas mērķiem, direktīvā tai nav pievērsta pietiekama uzmanība. **Preventīvi pasākumi dažādos līmeņos ir bērnu aizsardzības svarīgākais priekšnoteikums.** Bērnu seksuālās izmantošanas upuri pārdzīvo ne tikai nepiedodamu fiziskās integritātes tiesību rupju pārkāpumu, bet arī visas dzīves laikā izjūt smagas sociālas, emocionālas un psiholoģiskas sekas. Šajā atzinuma papildinājumā iekļauti ierosinājumi preventīviem pasākumiem.

1.3 EESK atkārtoti aicina visas dalībvalstis **un Eiropas Savienību saskaņā ar jauno Lisabonas līgumu steidzami parakstīt un ratificēt Eiropas Padomes Konvenciju par bērnu aizsardzību pret seksuālo izmantošanu un seksuālo vardarbību** ⁽²⁾ un ANO Konvencijas par bērna tiesībām fakultatīvo protokolu pret bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju ⁽³⁾, lai stiprinātu ES spēju novērst bērnu seksuālo izmantošanu.

1.4 Eiropas Savienībā jāveido konsekventa, vienota pieeja, lai visās dalībvalstīs novērstu bērnu seksuālo izmantošanu. **EESK aicina Eiropas Komisiju virzīt Eiropas Savienības stratēģiju bērnu seksuālās izmantošanas novēršanai**, lai formulētu stingru nostāju, aicinot Eiropas Savienības dalībvalstis censties

aizsargāt bērnus un dot viņiem iespējas. Šīs stratēģijas mērķi būtu īstenojami šādos četros virzienos.

1. Izglītība

- Izpratnes veidošanas programmas bērniem
- Apmācības un atbalsts profesionāļiem un brīvprātīgajiem
- Apmācības plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem
- Pozitīvu bērnu audzināšanas prasmju programmas vecākiem
- Interneta droša lietošana

2. Tiesībaizsardzības iestādes un citas atbalsta struktūras

- Drošības pārbaude
- Tālruņa līnija ziņošanai par pazudušajiem bērniem
- Sistēma brīdināšanai par pazudušajiem bērniem
- Starptautiska tiesībaizsardzības sistēma

3. Pilsoniskās sabiedrības loma

- Turpmāks finansējums pašreizējo programmu pilnveidošanai
- Sabiedrības informēšanas kampaņa

⁽¹⁾ EESK atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par seksuālās vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālās izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu, ar ko atceļ Pamatlēmumu 2004/68/TI", OV C 48, 15.02.2011, 138.-144. lpp.

⁽²⁾ Čehijas Republika un Latvija nav parakstījušas šo Konvenciju, 15 dalībvalstis to nav ratificējušas: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=2011&CM=&DF=&CL=ENG>.

⁽³⁾ Vēl nav ratificējušas šādas dalībvalstis: Čehijas Republika, Somija un Īrija (http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en).

4. Zinātniskā izpēte un standarti

— Eiropas informācijas apstrādes centrs

— Bērnu viedokļi un uzskati

— Interneta drošības standarti un bērnu seksuālās izmantošanas materiālu izņemšana no interneta

1.5 Šajā atzinumā iekļauto pasākumu uzskaitījums nav izsmēlošs⁽⁴⁾. EESK atzinīgi vērtē daudzu pilsoniskās sabiedrības dalībnieku, īpaši NVO, darbu, ieviešot preventīvos pasākumus. Paraugprakses piemēru ir pārāk daudz, lai tos šeit minētu, bet tie ir ļoti vērtīgi, jo pieredze tiek nodota tālāk. Šajā sakarā EESK ir izveidojusi informācijas datubāzi⁽⁵⁾.

2. Pamatinformācija un mērķi

2.1 Preventīvo pasākumu galvenajam mērķim jābūt bērnu seksuālās izmantošanas izskaušanai. Visās politikās jāņem vērā ANO Konvencijā par bērnu tiesībām iekļautie principi. Saskaņā ar šo Konvenciju bērns ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu.

2.2 Bērnu seksuālā izmantošana var būt daudzveidīga: incests un seksuāla izmantošana, pornogrāfija, prostitūcija, tirdzniecība ar bērniem, korupcija un seksuāla varmācība bērnu vienaudžu grupās⁽⁶⁾. Vardarbība jānovērš daudzās līmeņos: vietējā, valsts, Eiropas un pasaules līmenī. Taču preventīvie pasākumi būtu jākoordinē un jāsaskaņo visā jomās. Attiecībā uz preventīvajiem pasākumiem ir vajadzīgs pastāvīgs monitorings, lai nodrošinātu to atbilstību struktūrām, kas attīstās, un paraugpraksi, kā arī to spēju reaģēt uz jaunām iespējām ļaunprātīgai bērnu izmantošanai (piemēram, jaunas tehnoloģijas).

2.3 Bērni ir īpaši neaizsargāti pret visdažādākā veida vardarbību un biežāk nekā pieaugušie var kļūt par vispārējās noziedzības, tostarp uzbrukumu un izvarošanas upuriem. Kaut gan statistika šajā jomā ir nepilnīga, pieejamie dati liecina, ka aptuveni **1 no 5 bērniem Eiropā** bērnībā vismaz vienu reiz **izcietis no seksuālas vardarbības**⁽⁷⁾. Tiek lēsts, ka 70–85 % gadījumu cietušais pazīst nozieguma izdarītāju, tātad preventīvajos pasākumos šis aspekts būtu īpaši jāņem vērā. Cieš gan zēni, gan meitenes visās etniskajās grupās un kopienās. Daži pētījumi liecina, ka seksuālā izmantošana bieži vien sākas 12–13 gadu vecumā, tomēr daudzas preventīvo pasākumu stratēģijas galvenokārt ir vērstas uz jaunākiem bērniem. “Neaizsargāti” bērni ir

īpaši pakļauti ļaunprātīgas izmantošanas riskam, ieskaitot bērnus ar invaliditāti, bērnus, ko aprūpē citas personas, no ģimenēm nošķirtus un pārdotus bērnus, bērnus, kuriem ir problēmas saistībā ar alkohola un narkotiku lietošanu, sociāli atstumtos un bērnus, kuri jau piedzīvojuši ļaunprātīgu izmantošanu.

2.4 Eiropas Savienība bērnu tiesības ir atzinusi Lisabonas līguma (LES) 3. pantā un Pamattiesību hartā, īpaši tās 24. pantā, kurā noteikts pienākums rīkoties, lai nodrošinātu bērnu aizsardzību, ņemot vērā bērnu intereses. Tas ir iekļauts mērķtiecīgā politikā, lai sekmētu bērnu tiesību ievērošanu, aizsardzību un īstenošanu⁽⁸⁾.

2.5 EESK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas neseno publikāciju, proti, ES darba programmu bērnu tiesību jomā. Balstoties uz Pamattiesību hartas principiem, šajā programmā bērnu tiesības ir izvirzītas uzmanības centrā, izstrādājot politikas attiecībā uz svarīgākajām jomām, tostarp drošību internetā un aizsardzību pret cilvēktirdzniecību.

2.6 Šī atzinuma galvenais mērķis ir uzsvērt preventīvo pasākumu iespējamību, un daudzas ieinteresētās puses paveikušas nozīmīgu, lietderīgu darbu šajā jomā. EESK atzinīgi vērtē daudzu pilsoniskās sabiedrības dalībnieku, īpaši NVO, darbu preventīvo pasākumu ieviešanas jomā. Šajā atzinumā nav iespējams iekļaut daudzos paraugprakses piemērus, bet tiem ir nenovērtējama nozīme, jo citi no šiem piemēriem var mācīties, gūt pieredzi un mobilizēt pilsoniskās sabiedrības rīcību. Šim mērķim EESK ir izstrādājusi informācijas datubāzi⁽⁹⁾.

3. Vispārējās piezīmes — preventīvie pasākumi

3.1 Preventīvajiem pasākumiem jābūt visaptverošiem, vērstiem uz bērniem, tie jāīsteno iespējami savlaicīgi un ar minimālu iejaukšanos. Ir daudzas lieliskas iniciatīvas, kuras jāatbalsta. EESK aicina Eiropas Komisiju pieņemt un īstenot Eiropas Savienības preventīvo stratēģiju bērnu seksuālās izmantošanas novēršanai, šajā stratēģijā apvienojot visu dalībvalstu kopīgu redzējumu un balsoties uz četros zemāk minētajos virzienos iekļautajiem mērķiem.

3.2 EESK atzīst, ka cīņa ar tādu noziedzības veidu kā bērnu seksuālā izmantošana ir ļoti sarežģīta. Šis ļaunprātīgās izmantošanas veids bieži vien ir nepamanāms, ņemot vērā tam piemītošo apslēptību, un cietušie par šo noziegumu ziņo reti, jo viņiem ir kauns, bailes, un trūkst zināšanu par savām tiesībām. Internets un citas tehnoloģijas noziedzniekiem sniedz jaunas iespējas, arī bērnu pornogrāfijas materiālu izgatavošanas un izplatīšanas jomā. Ceļošanas brīvība noziedzniekiem dod iespējas izmantot visneaizsargātākos bērnus. Noziedznieki kļūst aizvien pieredzējušāki un labāk organizēti, un aizvien

⁽⁴⁾ Pasākumi izvēlēti, konsultējoties ar *Children's Rights Alliance Ireland*, apvienību, kurā iekļautas vairāk nekā 90 NVO, kas darbojas, lai aizsargātu bērnu tiesības un vajadzības Īrijā, un rīko kampaņas, aicinot pilnībā īstenot ANO Konvenciju par bērnu tiesībām (www.childrensrights.ie), kā arī ar Eiropas NVO, kuras darbojas šajā jomā.

⁽⁵⁾ <http://www.eesc.europa.eu/prevent-child-abuse>

⁽⁶⁾ Eiropas Padomes kampaņa seksuālās vardarbības pārtraukšanai pret bērniem www.coe.int/t/dg3/children/1in5/source/Outline_en.pdf.

⁽⁷⁾ Turpat.

⁽⁸⁾ Piemēram, ES jaunatnes stratēģija, kurā izmantota visas nozares aptveroša pieeja jaunatnes jautājumiem un stiprināta sadarbība politikas izstrādes jomā http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/youth/ef0015_en.htm.

⁽⁹⁾ Skatīt 6. zemsvītras piezīmi.

vairāk tiek apdraudēti gados jaunāki bērni. Apmēram 10 % gadījumu nonāk bērnu aizsardzības dienestu redzeslokā⁽¹⁰⁾. Bērnu seksuālie izmantotāji nāk no visiem sabiedrības slāņiem un lielākoties nav sodīti par seksuālas vardarbības nodarījumiem⁽¹¹⁾.

3.3 Sākotnējie preventīvie pasākumi, lai novērstu bērnu ļaunprātīgu izmantošanu, būtu jāparedz īpaši neaizsargātiem bērniem, kuri varētu tikt pakļauti regulārai izmantošanai un saskarties ar to nākotnē. Tieši pasākumi, piemēram, sabiedrības izglītošana un agrīna iejaukšanās, ir tikai pirmais solis; jāizstrādā arī pasākumi, lai novērstu turpmāku kaitējumu un pārtrauktu ļaunprātīgu izmantošanu, kur tā periodiski atkārtojas. Jāpievērš uzmanība arī attieksmei pret noziedzniekiem un potenciālajiem noziedzniekiem.

3.4 Lai gan lielākoties ļaunprātīga izmantošana notiek ģimenē vai ierastajā vidē⁽¹²⁾, tā var būt arī organizēts noziegums, iesaistot vairākus nodarītājus. Ar šo noziegumu saistītas ļoti vilinošas peļņas iespējas; cilvēktirdzniecība pasaulē ir trešais izplatītākais noziedzības veids⁽¹³⁾. Pasaulē ir apmēram 2,5 miljoni cilvēktirdzniecības upuru⁽¹⁴⁾. Tiek lēsts, ka 43 % šo cilvēku tiek seksuāli izmantoti, un gandrīz puse no viņiem ir bērni⁽¹⁵⁾. Bērnu seksuālā izmantošana bieži vien sniedzas pāri valsts robežām, un ar šo noziedzības veidu jācinās ārpus atsevišķu valstu robežām.

3.5 Bērnu un jauniešu līdzdalība ir ļoti svarīga, lai nodrošinātu, ka viņu viedoklis tiek ņemts vērā un iekļauts preventīvajās stratēģijās. Jau darbojas vairāki šādi modeļi⁽¹⁶⁾. Jauniešiem raksturīgas valodas lietošana mudina bērnus atklātāk runāt par šo jautājumu un palīdz pārvarēt klusēšanas barjeru.

4. 1. virziens: izglītība

4.1 EESK ierosina visus bērnus dalībvalstīs iepazīstināt ar izpratnes veidošanas programmām par bērnu seksuālo izmantošanu. Ir ļoti svarīgi informēt bērnus vecumam atbilstošā veidā un dot iespēju runāt par seksuālu vardarbību.

4.2 Izpratnes veidošanas programmas izrādījušās par veiksmīgu sākotnējo profilakses stratēģiju citās jomās. Tās sniedz lielisku iespēju preventīvo pasākumu īstenošanai un ir ļoti atbilstošas, lai sekmētu ziņošanu par nodarījumiem. Kur iespējams,

izpratnes veidošanas programmas var iekļaut tādās pašreizējās programmās kā "Stay Safe"⁽¹⁷⁾ un "SPHE"⁽¹⁸⁾. Programmām jābūt

- atbilstoši izstrādātām, tajās jāiekļauj jautājumi par seksuālo attīstību un jāizvairās no viktimizācijas, lai palielinātu bērnu iespējas,
- īpaši paredzētām bērniem, nevis vecākiem, un pievēršot īpašu uzmanību vecākiem bērniem,
- mērķtiecīgi orientētām uz preventīvu pieeju, kas paredzēta visvairāk apdraudētajiem bērniem,
- saistītām ar bērniem draudzīgām, tieši pieejamām konsultācijām, sūdzību un ziņošanas mehānismiem⁽¹⁹⁾,
- saistītām ar nepieciešamajiem atbalsta dienestiem, kuros ir pietiekami daudz darbinieku,
- regulāri kontrolētām un novērtētām atbilstoši paraugpraksei.

4.3 EESK aicina dalībvalstis noteikt apmācības bērnu seksuālās izmantošanas novēršanas jomā kā obligātas visiem profesionāļiem un brīvprātīgajiem, kuri strādā ar bērniem, jo īpaši tiesībsardzības iestādēs, veselības aprūpes un (formālās un neformālās) izglītības nozarēs. Jāiesaistās profesionālajām organizācijām, arodbiedrībām un sociālajiem partneriem, kā arī reliģiskajām, sporta un izklaides pasākumu organizācijām. Jānodrošina atbilstoši atbalsta mehānismi tiem darbiniekiem, kuri strādā ar cietušajiem bērniem, ieskaitot regulāru uzraudzību un psiholoģisku atbalstu.

4.4 EESK ierosina iepazīstināt plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus ar izpratnes veidošanas programmām. Jāizstrādā arī ētikas pamatnostādnes attiecībā uz ziņošanu.

4.5 Lai atbalstītu vecākus un ģimenes un izvairītos no bērnu seksuālās izmantošanas, jābūt pieejamām vecākiem paredzētām programmām. Pirmsdzemdību un mātes un jaundzimušā aprūpes iestādēs vecākiem būtu jāsniedz informācija par preventīvajiem pasākumiem.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Padomes ģenerālsēkretāra vietnieka runa ES 5. forumā par bērnu tiesībām, Itālija (2010. gada novembris) www.coe.int/t/dc/press/news/20101129_disc_sga_en.asp.

⁽¹¹⁾ Finkelhor, *The Prevention of Childhood Sexual Abuse* (2009. gads), 178. lpp.

⁽¹²⁾ Skatīt 6. zemsivētras piezīmi.

⁽¹³⁾ ECPAT International, *Factsheet – Sex Trafficking of Children in the UK*.

⁽¹⁴⁾ ILO, Faktu lapas par statistikas datiem saistībā ar piespiedu darbu (2007. gads).

⁽¹⁵⁾ Viviane Reding uzstāšanās par tematu "Jauna apņemšanās bērnu tiesību īstenošanas jomā" (*A renewed commitment to children's rights*) (2010. gada oktobris) <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/10/550&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>.

⁽¹⁶⁾ Piemēram, Eiropas Padomes "Kiko and the Hand".

⁽¹⁷⁾ Personīgās drošības prasmju veidošanas programma Īrijas pamatskolās, lai novērstu bērnu ļaunprātīgu izmantošanu: www.staysafe.ie

⁽¹⁸⁾ Šī programma par sociālajiem, personības un veselības mācības jautājumiem tiek īstenota Īrijas skolās nākamajā izglītības līmenī, lai sekmētu personības attīstību, veselību un labklājību: www.sphe.ie.

⁽¹⁹⁾ Piemēram, īpašā referenta ziņojums par bērnu pārdošanu, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju, un ģenerālsēkretāra īpašā pārstāvja jautājumos, kas saistīti ar vardarbību pret bērniem, ziņojums par bērniem draudzīgiem konsultāciju, sūdzību un ziņošanas mehānismiem, <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/16session/A-HRC-16-56.pdf>. Arī ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomes (ECOSOC) Rezolūcija 2005/20 "Pamatnostādnes par tiesvedību lietās, kurās iesaistīti bērni, kas ir upuri no noziegumu liecinieki", www.un.org/docs/ecosoc/documents/2005/resolutions/Resolution%202005-20.pdf.

4.6 EESK atbalsta iniciatīvas, piemēram, Eiropas Komisijas "Drošāka interneta programma" ⁽²⁰⁾, *Insafe* ⁽²¹⁾ un *INHOPE* ⁽²²⁾ tīklus, lai veicinātu interneta izmantošanas drošību bērniem un visiem sabiedrības locekļiem ⁽²³⁾.

5. 2. virziens: tiesībsardzības iestādes un citas atbalsta struktūras

5.1 EESK ierosina dalībvalstīs īstenot konsekventu pieeju tiesībsardzības, informācijas apmaiņas, policijas dienestu un reģistrētu starptautisku organizāciju sadarbības jomā. Minētājā sadarbībā varētu iekļaut divpusējos sadarbības līgumus, efektīvākus izsekošanai paredzētus IT instrumentus un uzlabotus pārbaudes mehānismus. Kavēšanās tiesās var atturēt no ziņošanas par vardarbības gadījumiem. Lai izvairītos no pārāk ilga gaidīšanas laika, lietām par bērnu seksuālās izmantošanas gadījumiem būtu jāpiešķir prioritāte. Būtu rūpīgi jāapsver jautājums par tiesas procesu, kurā cietušajiem nav jāliecina. Steidzami ir vajadzīga atbilstoša apmācība tiesībsardzības iestāžu darbiniekiem, kuri izskata bērnu seksuālās izmantošanas lietas, un uzklaušanās protokolu izstrāde palīdz novērst otrreizēju viktimizāciju. Konsekventi Eiropas standarti palīdzēs novērst noziedznieku pārvietošanos dalībvalstīs. Pasaules līmenī *Europol* nesenā operācija *Rescue* un citas, kuru laikā tika atklāts vairāk nekā 200 bērnu ⁽²⁴⁾ liecina, ka Eiropas Savienība var uzņemties vadošo lomu.

5.2 Ir ļoti svarīgi izmantot konsekventu pieeju, veicot drošības pārbaudes attiecībā uz visiem, kuri strādā ar bērniem, lai novērstu nepilnības starp dalībvalstīm. Jānosaka pienākums veikt personu pārbaudi par iespējamiem bērnu tiesību aizsardzības pārkāpumiem, tostarp pārbaudi saistībā ar "provizorisku informāciju" (ziņām par personām, kuras identificētas kā potenciāli bīstamas bērniem, taču nav bijušas krimināli sodītas par bērnu ļaunprātīgu izmantošanu). Tāpat kā iepriekšējā atzinumā ⁽²⁵⁾ Komiteja pievēršas modelim "Daudzu struktūru sadarbība sabiedrības aizsardzībai" ⁽²⁶⁾.

5.3 Ziņojot par pazudušajiem bērniem, ir noteikts Eiropas palīdzības dienesta tālruna numurs, taču tas darbojas tikai 16 dalībvalstīs. Pārējās 11 dalībvalstīs jāveic steidzami pasākumi, lai nodrošinātu kvalitatīvus informācijas līnijas pakalpojumus ⁽²⁷⁾. Minētā dienesta rīcībā jābūt pietiekamiem resursiem, un tam

jābūt saistītam ar nepieciešamajiem atbalsta dienestiem. Būtu jāapsver arī iespēja paplašināt dienesta darbību ārpus ES.

5.4 Lai gan atsevišķās dalībvalstīs ir izstrādāti efektīvi modeļi ⁽²⁸⁾, EESK ierosina Eiropā izveidot saskaņotu sistēmu brīdināšanai par bērnu pazūšanu, kas līdzinātos *Amber Alert* sistēmai ASV ⁽²⁹⁾.

5.5 EESK atkārtoti aicina izveidot starptautisku tiesībsardzības iestādi, kuras kompetencē būtu bērnu ļaunprātīgas seksuālās izmantošanas izmeklēšana visā pasaulē, lai apzinātu cietušos un sauktu pie kriminālatbildības likumpārkāpējus ⁽³⁰⁾.

6. 3. virziens: pilsoniskās sabiedrības loma

6.1 Bērnu seksuālās izmantošanas novēršana ir sabiedrības kopējā atbildība. EESK ierosina turpināt valdības aģentūru un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju sadarbību, lai īstenotu preventīvus pasākumus bērnu ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai. EESK atbalsta tādas iniciatīvas kā Eiropas Padomes "1 in 5 campaign" ⁽³¹⁾ un "Apakšbikšu likumu" (*The Underwear Rule*) ⁽³²⁾. NVO līmenī kampaņa "Stop It Now!" ⁽³³⁾ un īpašas kampaņas, piemēram, "Cut Them Free" (*Barnardo*, Apvienotā Karaliste) ⁽³⁴⁾, kā arī starptautiskās organizācijas ECPAT ("Izbeigt bērnu prostitūciju, bērnu pornogrāfiju un tirdzniecību ar bērniem seksuālās izmantošanas nolūkā") un *The Body Shop* kampaņa "Stop Sex Trafficking of Children and Young People" ⁽³⁵⁾ ir nozīmīgi pilsoniskās sabiedrības rīcības piemēri.

6.2 Darba devējiem, arodbiedrībām un citām pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir svarīgs pienākums noteikt skaidrus standartus darbvietās, lai nodrošinātu, ka seksuāla vardarbība pret bērniem netiek pieļauta ⁽³⁶⁾. Šī nozieguma novēršana darba devējiem ir korporatīvas sociālas atbildības jautājums. Svarīga loma ir arī tūrisma un viesnīcu nozarēm ⁽³⁷⁾. EESK izsaka priekšlikumu organizācijām pievienoties EESK iepriekš ierosinātajai "vērtību deklarācijai" ⁽³⁸⁾, kas ir iekļauta EESK izstrādātajā

⁽²⁰⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/index_en.htm.

⁽²¹⁾ Eiropas informācijas centru tīkls, lai jauniešus aicinātu droši un atbildīgi izmantot internetu, www.saferinternet.org.

⁽²²⁾ Iniciatīva, lai anonīmi ziņotu par interneta tīklā ievietotajiem materiāliem, ieskaitot bērnu seksuālo izmantošanu: www.inhope.org.

⁽²³⁾ Līdzīgu NVO iniciatīvu *Child Focus* īsteno Beļģijā.

⁽²⁴⁾ "Pasaules mēroga policijas operācijas laikā atklāti un izglābti vairāk nekā 200 bērnu": <https://www.europol.europa.eu/content/press/more-200-children-identified-and-rescued-worldwide-police-operation-465>.

⁽²⁵⁾ OV C 317, 23.12.2009., 43.-48. lpp.

⁽²⁶⁾ Šo modeli izmanto Apvienotajā Karalistē, iesaistot daudzas struktūras, lai identificētu seksuālos noziedzniekus un izstrādātu pasākumus, kas attiecīgajā kopienā īstenojami attiecībā uz šiem noziedzniekiem.

⁽²⁷⁾ http://www.missingchildreneurope.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=46:news01&catid=1:latest-news&Itemid=68.

⁽²⁸⁾ Piemēram, *Child Alert* Beļģijā, www.childalert.be.

⁽²⁹⁾ www.amberalert.gov.

⁽³⁰⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

⁽³¹⁾ EESK ir piekritusi dažādās valodās iztulkot dokumentus par šo Eiropas Padomes kampaņu.

⁽³²⁾ www.coe.int/t/dg3/children/1in5/default_en.asp un www.underwearrule.org.

⁽³³⁾ Apvienotās Karalistes un Īrijas kampaņu vada *Lucy Faithfull* fonds, lai novērstu seksuālo vardarbību pret bērniem: www.stopitnow.org.uk. Arī www.lucyfaithfull.org.

⁽³⁴⁾ www.barnardos.org.uk/get_involved/campaign_form/cutthemfree.htm.

⁽³⁵⁾ Šis vispasaules kampaņas ietvaros ES ir savākti 2,3 miljoni parakstu (2011. gada 22. jūnijs).

⁽³⁶⁾ Konvencijas par bērnu tiesībām Fakultatīvā protokola par tirdzniecību ar bērniem, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju 3. pants.

⁽³⁷⁾ Piemēram, *Accor Hotels* un Pasaules Tūrisma organizācija.

⁽³⁸⁾ EESK atzinuma par tematu "Bērnu aizsardzība pret personām, kas ceļo un izdara dzimumnoziegumus" 1. pielikums, (OV C 317, 23.12.2009., 43.-48. lpp.).

dalībvalstu paraugprakses piemēru sarakstā. EESK⁽³⁹⁾ atkārtoti uzsver turpmāka finansējuma nepieciešamību, lai paplašinātu un izstrādātu programmas, kuras īstenotu pilsoniskās sabiedrības partneri.

6.3 Vajadzētu īstenot vispārēju kampaņu, lai veicinātu sabiedrības izpratni par ziņošanu saistībā ar seksuālu vardarbību pret bērniem. Šīs kampaņas atbalstam būtu jāizveido starptautiska bezmaksas informācijas līnija ziņošanai tiešsaistē⁽⁴⁰⁾. Tā varētu darboties līdzīgi *Child Helpline International* nodrošinātajam tīklam. Šāda veida informācijas līnijai jābūt saistītai ar nepieciešamajiem atbalsta dienestiem.

6.4 Pilsoniskā sabiedrība un valdības var palielināt izpratni par seksuālu vardarbību pret bērniem un sekmēt profilakses kultūras veidošanu, aktīvi popularizējot Pasaules dienu vardarbības pret bērniem novēršanai, kas katru gadu notiek 19. novembrī⁽⁴¹⁾.

7. 4. virziens: zinātniskā izpēte un standarti

7.1 EESK aicina paplašināt zinātnisko izpēti, lai risinātu jautājumu saistībā ar datu trūkumu par seksuālu vardarbību pret bērniem, gūtu skaidrāku priekšstatu par cietušo un noziegumu izdarītāju profiliem un apmainītos ar paraugpraksi. Šobrīd nozīmīgu datu apjomu sniedz tiesībsardzības iestādes. Būt jāizveido Eiropas informācijas apstrādes centrs, lai sniegtu informāciju par zinātnisko izpēti saistībā ar bērnu ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, politiku un praksi līdzīgi, kā tas notiek

Austrālijā, *National Child Protection Clearinghouse*⁽⁴²⁾ vai ASV, *Child Welfare Information Gateway*⁽⁴³⁾. Tas dotu iespēju papildināt individuālo projektu ietvaros veikto darbu, piemēram, saistībā ar *European Online Grooming Project* vai valstu līmenī paveikto, piemēram, *Child Focus Belgium*⁽⁴⁴⁾. Arī kopēji Eiropas rādītāji sekmētu apmaiņu un uzlabotu datu salīdzināmību.

7.2 Zinātniskajā izpētē par bērnu seksuālo izmantošanu jāņem vērā bērnu uzskati un viedokļi⁽⁴⁵⁾.

7.3 EESK aicina skaidri definēt interneta drošības standartus Eiropā. Ņemot vērā nodomu "aicināt interneta pakalpojumu sniedzējus, lai tie pēc brīvprātības principa izveidotu rīcības kodeksus un vadlīnijas šādu tīmekļa vietņu piekļuves bloķēšanai"⁽⁴⁶⁾, EESK uzsver, ka prioritātei jābūt šāda satura materiālu likvidēšanai no attiecīgā avota un tikai tur, kur tas nav iespējams (trešās valstīs), pieejas bloķēšanai šādām tīmekļa vietnēm. Ja interneta nozare, interneta pakalpojumu sniedzēji un ekonomikas un finanšu jomas pārstāvji, piemēram, kredītkaršu uzņēmumi, patiešām vēlas iesaistīties cīņā pret bērnu ļaunprātīgu izmantošanu, minētais noteikums Eiropā ir jānosaka kā juridiska prasība. EESK aicina sociālo tīklu veidošanas vietņu izstrādātājus atbalstīt "Drošākus sociālo kontaktu veidošanas principus Eiropas Savienībai" (2009. gads)⁽⁴⁷⁾.

7.4 EESK aicina Eiropas Komisiju koordinēt pasākumus, lai visā ES izveidotu konsekventu pieeju.

Briselē, 2011. gada 26. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Staffan NILSSON

⁽³⁹⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

⁽⁴⁰⁾ Skatīt 25. zemsvītras piezīmi.

⁽⁴¹⁾ http://www.woman.ch/index.php?page=children_19nov&hl=en.

⁽⁴²⁾ www.aifs.gov.au/nch.

⁽⁴³⁾ www.childwelfare.gov/index.cfm.

⁽⁴⁴⁾ www.stopchildporno.be.

⁽⁴⁵⁾ ANO Konvencijas par bērnu tiesībām 12. pants.

⁽⁴⁶⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

⁽⁴⁷⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/social_networking/docs/sn_principles.pdf.